

KVINNOFRONTEN

Box 2007, 128 21 Skarphäck
e-post: kvinnofronten@sverige.nu
www.kvinnofronten.nu

ÖPPET BREV TILL ALLA RIKSDAGSLEDAMÖTER

antaget på Kvinnofrontens årsmöte 24 februari 2019

Avskaffa begreppet "umgängessabotage" – stärk barns rätt till skydd mot hot och våld!

I ett rättsfall som nyligen uppmärksammats i media har återigen problematiken med idén om så kallat "umgängessabotage" blivit tydlig. Två barn, 11 och 8 år, har uttalat att de inte vill träffa sin pappa, som är dömd för att ha misshandlat dem. Mamman har då inte tvingat barnen till umgänget mot deras vilja. Hovrätten bedömde att mamman därmed har utövat "umgängessabotage" och skriver i domen att hon borde ha "använt sin föräldraauktoritet" till att pressa barnen till umgänge med pappan. Därför är det enligt hovrätten bättre för barnen att de bor hos pappan på heltid och att han övertar hela vårdnaden. Barnen ska på obestämd tid inte ens få träffa sin mamma för umgänge, för att de ska vara koncentrerade på att "lära känna sin pappa på nytt". Barnens uttalade vilja tar hovrätten ingen hänsyn till.

De mammor som vill skydda sina barn från våldsamma fäder kan helt enkelt inte göra det utan att riskera att bli av med både vårdnaden och kontakten med sina barn. Fadersrätten går före barnens rätt till skydd.

Detta är en skandal ur ett barnrättsperspektiv: **barn borde inte tvingas umgås med någon som utövar eller utövat våld mot dem.** Domar utifrån begreppet "umgängessabotage" är dessutom en skandal sett ur kvinnors perspektiv: bland det mest riskfyllda för kvinnor som utsätts för våld är att bryta upp från mannen, särskilt då de har gemensamma barn. Det är vanligt att våldsamma pappor använder sig av det gemensamma föräldraskapet, till exempel vid hämtning eller lämning av barn, för att fortsätta att hota eller utsätta mamman för våld. Socialstyrelsen konstaterar: "Att ha tillgång till barnet kan vara ett sätt för den våldsutövande föräldern att fortsätta ha kontroll över sin partner".

Enligt statistik från Brottsoffermyndigheten lever ungefär 150.000 barn i Sverige med en förälder som blivit misshandlad av den andra föräldern – i den absolut övervägande majoriteten av fallen är pappan den som misshandlar. När en pappa utsätter en mamma för våld har de flesta barn i dessa familjer befunnit sig i samma rum (85 procent) eller sett och hört misshandeln från annat rum (13 procent). **Det innebär att 98 procent av barnen är vad Brottsoffermyndigheten kallar "deltagande vittne".** 60 procent av barnen har själva blivit misshandlade. 30 procent av barnen har även utsatts för sexuella övergrepp och 35 procent av barnen har dessutom sett eller hört pappan hota att döda mamman.

Ändå bortser domstolarna i Sverige idag från pappors våld vid vårdnads- och umgängesbedömningar. Enligt olika studier döms ungefär 75 - 90 procent av barnen till umgänge med den våldsamma pappan. I vilken annan situation tvingas brottsoffer att umgås med sin förövare? **Barn är rättslösa.**

Begreppet "umgängessabotage" fungerar som ett sätt att hjälpa våldsutövande pappor att fortsätta utöva våld och hot mot utsatta barn och mammor. I och med bestämmelsen om "umgängessabotage" blir myndigheterna i praktiken medskyldiga till mannens fortsatta våld.

Kvinnofronten kräver:

- **Avskaffa begreppet "umgängessabotage" – stärk mammors rätt att skydda sina barn enligt FN:s barnkonvention!**

Källor:

Anna Frenzel: *Brott i nära relationer – En nationell kartläggning*, Rapport 2014:8 från Brottsoffermyndigheten.

Guðrún Nordborg: *Barnfrid? Om rättens förhållningssätt till barn som upplevt våld med fokus på brottsskadeersättning, vårdnad och umgänge*. Brottsoffermyndigheten 2013.

Red. Maria Eriksson: *Barn som upplever våld*. Nordisk forskning och praktik. Gothia 2007.

Anna Forssell: *Barns upplevelser av våld*. Örebro universitet 29/1 2015.